

Om
 nogle Sieldenheder og Vanskabninger iblant
 Menneskene.

Ved
 Matthias Saxtorph.

Der gives i Dyreriget, men især iblant Menneskene, ligesaa utallige Afvigelser i Form og Dannelse fra Naturens almindelige Regel, som der findes i Plante- eller Steenriget. Naturkyndernes mangfoldige Samlinger, og adskillige Skribenters, især Videnskabers Selskabs Skrivter, giver tilstrækkelig Beviis paa denne Sandhed.

Med philosophiske Dine har man alletider været beredt til at betragte disse Vanslægtningers forskellige og ulige Skikkelse, deres beundringsværdige Bygninger, overeensstemmende Liighed med hverandre, og deres uafbrudte Functioner, som ofte ere fuldførte paa samme Maade som i den naturligste og fuldkomneste Tilstand.

Synderlig nok synes det ved første Øiekast, at slige gyselige Skabninger have kunnet opvække saa stor Opmærksomhed hos Naturkynderne, der have fundet en Vellyst i at giøre sig saa nøie bekiendt med dem, som om de vare væsentlig afvigende fra den almindelige Menneskeart, eller som om man i dem kunde finde et synderligt Folkeslag, man ellers ei havde formodet at kunne blive til paa denne Klode.

Ved disses nøiagtige Undersøgelser møtter den dybsindede Philosoph i det mindste sin Videlyst, og uddrager af deres Betragtning glade Følelser og sand

sand Taknemmelighed til Skaberen, som fritog os fra at regnes iblant disse sieldne Vidundres Tal.

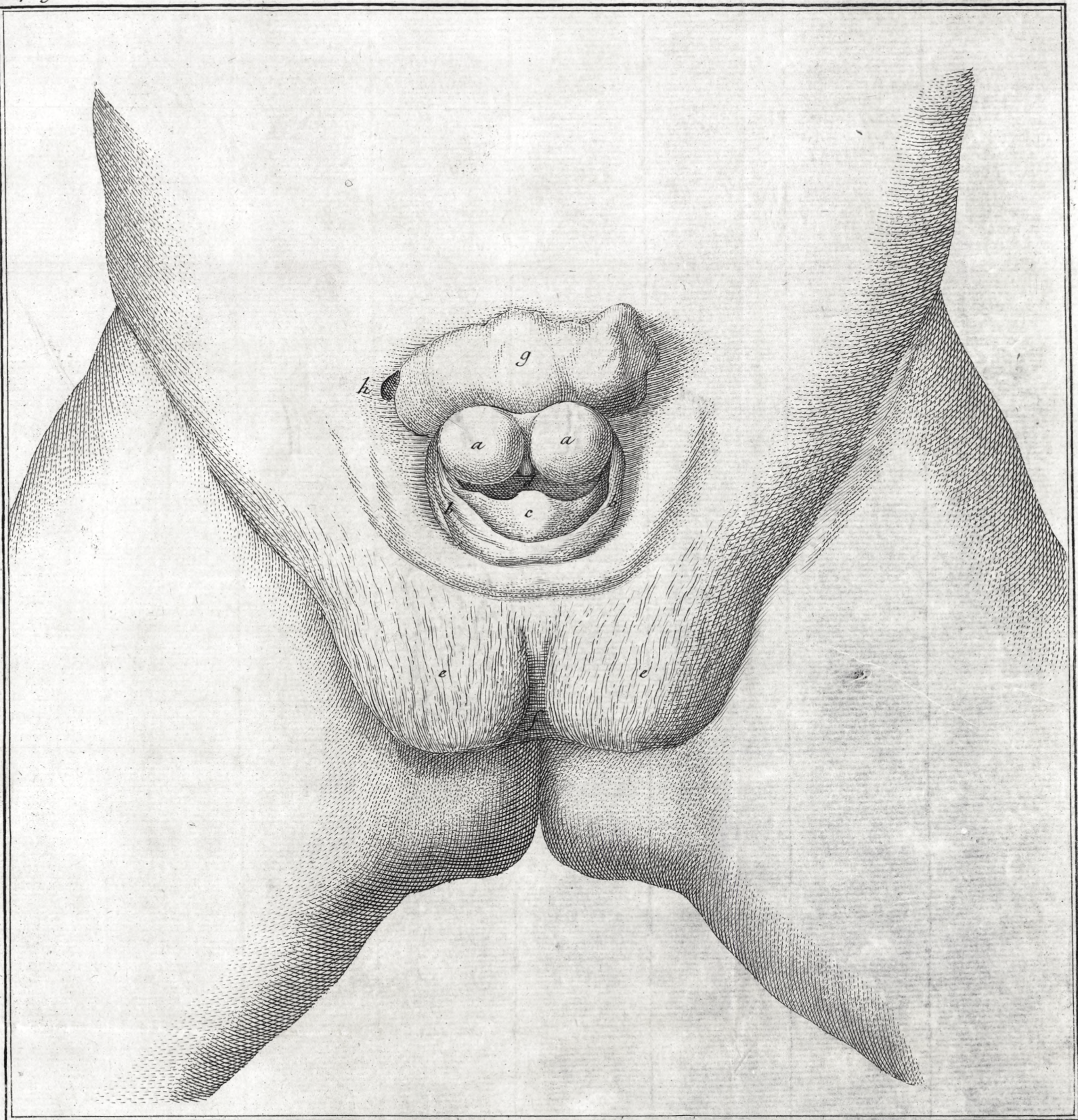
Det kan derfor ikke være upasselig i dette oplyste Selskab at opløse en Beskrivelse over et Menneske, hvis Fødselsdele havde en besynderlig Dannelse og uordentlig Skabning, som meget stemmede overeens med en omreisende Persons, der i Aaret 1789 lod sig see for det Kongelige Medicinske Selskab, og for andre Læger og Naturkyndige her i Staden. Dernæst at give en Beskrivelse over Børn, som ere fødte uden Hierneskæl, og som Lægerne kalde Acephalos, og tilsidst søge efter Muelighed at bestride en Hypothese, som hidtil har været almindelig antagen om deres Oprindelse.

Den første benævnte var et Menneske fra Udbye og Ørslev Sogn her i Sjælland, 18 Aar gammel, der gik kled som et Fruentimmer, og af en Deel holdt for Hermophradit, indtil han skulde confirmeres, da Præsten lod sig det være angelegen at faae ham undersøgt af kyndige Læger, for at bestemme til hvilket Kien han burde hensees. Efter en Beretning fra Hans Høiærværdighed Biskop Valle til det Kongelige Danske Cancellie, blev efter Collegii Medici Anviisning tvende Læger, Hr. Doctor Bang Medicus ved det Ridderlige Academie i Sorø, og Hr. Doctor Holsterman Physicus i Næstved, beskikkede til at foretage Besigtelse over dette Menneske, som skedte i Kammerherre Bielskes Gaard i Næstved. Foruden den korte Beskrivelse, som jeg nu vil give mig den Ære at forelæse det Kongelige Videnskabers Selskab, vedlægger jeg medfølgende Tegning af Doctor Bang, communiceret Collegium Medicum over bemeldte Menneske.

Da man siden har havt Leilighed her at see en fremmed omreisende Person navnlig Matthias Uffen, fød i Cölln ved Rhein, næsten af samme Beskaffenhed, har jeg troet, at det kunde være passende at anstille en Sammenligning imellem begge disse mærkværdige Sielbenheder, og derved anmærke den Overeensstemmelse og Liighed Naturen viser endog i Delenes unaturlige Bygning og Dannelse.

Doctor Bang, som har meddeelt mig denne forelagte Tegning, har givet kortelig følgende Beskrivelse:

"Vi besigtede Mennesket overalt, og fandt at Skulderne vare bredere end Hosterne, Ørysterne ikke meget udstaaende, Armene og Venene musculese,
og



og at Delenes Proportion overalt stemmede meget overeens med et Mandfolks; de tvende underste Fingre paa begge Hænderne vare sammengroede, ligeledes de tvende yderste Tæer paa begge Fødderne, hvilket sidste Tilfælde hans Moder og Mormoder havde havt. Paa Underlivet saaes ingen Navle. Hans Partes genitales havde temmelig Ligning med Mandfolks, saaledes som Tegningen viser, der er taget i naturlig Størrelse.

aa) Glans penis, som er $1\frac{1}{2}$ Tomme bred, og $\frac{3}{4}$ Tomme fremstaaende. I dens Spalte sees ingen Abning.

bb) Huden, som kommer fra Kroppen ved Siderne af glande, er tyk, gaaer ned omkring samme, og formerer

c) Præputium, som hænger ud under glandem.

d) Frænulum, udenfor præputium, op til glandem.

ee) Scrotum, som hænger nedenfor disse Dele, og hvori Testiklerne tydeligen vare at føle.

f) Rhaphe.

g) En ovalagtig, svampet og blodrød Udvæxt ovenover glandem, som er 2 Tommer bred, 1 Tomme høi, og $\frac{1}{2}$ Tomme tyk eller fremstaaende fra Kroppen. Af dens poris syntes Urinen at udsive hist og her omkring ved Siderne, især ved den høire h, hvor der er en liden Gryft, der udqvæller Urinen, flyder hen under glande til frænulum, og affætter Gruus deromkring. Vandet løber bestandig, saa han aldrig kunde være tør. Af samme Udvæxt pebler undertiden Blod frem, ofte i Klumper.

h) En liden Gryft eller Hule, som ligner Navlestedet, hvor Navlesnoeren omtrent skal have sat.

Hr. Professor Bonn i Amsterdam har givet en Beskrivelse over en sielden og unaturlig Beskaffenhed i Urinblæren og Fødselsdelene paa adskillige Børn, og især paa en tolvvaarig Dreng, der er oversat fra det hollandske i det tydske Sprog ved Heinrich Joseph Arnz, trykt i Strasborg 1782 a).

I denne

a) Vid. Andreas Bonn, der Zergliederungskunst und Wundarzneiwissenschaft Professor zu Amsterdam, über eine seltene und widernatürliche Beschaffenheit der Harnblase und Geburtscheile eines zwölffjährigen Knabens. Aus dem Holländischen überseht von Heinrich Joseph Arnz D. A. W. B. Strasburg und Kehl 1782.

I denne Beskrivelse tilligemed vedsatte Tegning, findes den omreisende Matthias Uffen, som her i Aaret 1789 lod sig see og undersøge, og hvis Sammenligning med Doctor Bangs jeg nu korteligen vil anstille.

Hr. Professor Bonn, som har seet flere saadanne Subjecter, anfører i ovenmeldte Skrift Pag. 10 et Subject, paa hvis underste Deel af Underlivet, ligeover Skambenene, fandtes 1) ligesaadan en blodrød svampagtig Kiedhævelse, som den Doctor Bang anfører, der syntes giennemdrucken af en Fugtighed, der vædede bestandig dens ujævne Overflade, af hvis smaa Ridser og Abninger der Tid efter anden dryppede eller straaleviis udsprang en klar Fugtighed. Denne Beskrivelse stemmer meget overeens med Doctor Bangs, som anfører, at den besigtede Dreng havde en ovalagtig, svampet og blodrød Udvooring ovenover glandem, som var 2 Tommer bred, 1 Tomme høi, og $\frac{1}{2}$ Tomme tyk eller fremstaaende fra Kroppen, af hvis poris Urinen syntes at udqvælle.

2) I det hele store Mellemrum (see Bonns Fig. 3. b) imellem Hiertesgruben og den unaturlige Hævelse over Skambenene, melder Bonn Pag. 10, at der paa slige Mennesker findes ingen Navle paa det sædvanlige Sted, og at der heller ingen fandtes paa den tolvaarige Dreng (Pag. 32), hvorudover man ogsaa troede i forrige Tider, at slige Børn bleve fødte uden Navle. Men tæt og umiddelbar over den røde kiedfarvede Hævelse saae man en liden flad Forlængelse af Huden (Pag. 33). Dette var det virkelige Sted hvor Navlestrængen havde sat (see Bonns Fig. 1. b, Fig. 1. c og Fig. 3. e). Samme Beretning giver Doctor Bang, at paa Underlivet af denne attenaarige Dreng saaes ingen Navle; men i Figuren h er den liden Gryst eller Hule, som ligner Navlestedet, hvor Navlestrængen omtrent skal have sat. Tæt under samme saaes den Ercrescens G, hvis tiltagende Vært havde sfiult Navlen, eller rettere trykket den over til høire Side.

3) Efter Dr. Bonns Beskrivelse befandtes ingen Abning i Urethra. Heller ikke fandtes paa Spalten af glande nogen Abning i det Subject, som Dr. Bang observerte.

4) Ved Siderne af denne kiedlignende Hævelse, fortæller Dr. Bonn, at der formeertes tvende Forlængelser ligesom tvende Horn, og i disse vare Abninger til Nyregangene (ureteres) neppe synlige, uden naar Personen havde

harde druffet stærk, og Urinen blev straalvis ladet, ellers flød den udsvædte Fugtighed langs de fine Nidser paa Hævelsens Overflade, og gjorde den fugtig og glindsende. Paa samme Maade fortæller Doctor Bang, at af den svampede blodrøde Gevæerts poris syntes Urinen at udsive hist og her omkring ved Siderne, især ved høire Side h, hvor der var en liden Gryft, udvælede Urinen, som flød hen under glandem til frænulum, og affatte Gruus deromkring.

5) Under denne forhøiede Hævelse, siger Bonn, saae man den vanskabte penis, som var meget kort, og efter Alderen temmelig bred. Egeledes fandt Bang under Hævelsen et Legeme, som lignede glandem, der var $1\frac{1}{2}$ Tomme bred, $\frac{3}{4}$ Tomme fremstaaende, dog forskiellig fra Bonns Beskrivelse deri, at glans ikke var spaltet, men formeerte tvende runde Forhøininger.

6) Under samme fandt baade Bonn og Bang frænulum (see 1. Fig. h hos Bonn og c hos Bang) og præputium, som kom fra Huden, ved Siderne af glande, og var temmelig tyk (Fig. 1. i hos Bonn, og bb hos Bang).

7) Scrotum, som hang nedefor disse Dele, var trekantet og plat i Bonns Beskrivelse; Raphe neppe kiendelig (Pag. 36 hos Bonn); Testiculi hang dengang i Lyskerne, men siden efter vare nedskudte, og ligger naturligviis i Scroto, hvorved dens trekantede Figur er meget forandret. I Bangs Beskrivelse var Testiculi tydelige at føle in scroto, og Raphe tydeligen at see.

Jeg kan ikke andet end bisalde Bonns Mening, som holder denne svampagtige Hævelse ovenfor glandem for at være den indvendige Deel af Urinblæren, der ligesom en hernia eller Brok er fremskudt igiennem Huden, som naturligviis paa dette Sted har været aaben (Pag. 27), hvori Nyregangenes Mundingar aabne sig ved Siderne, og lader Urinen uddryppe.

Fuldstændigere Forklaring over Delenes indvortes Tilstand, og om Maaden paa hvilken disse Vanskabninger fremkomme, kan ikke gives, førend man faaer Leilighed eengang til anatomisk at undersøge Delene efter Døden hos dette Slags Monstra.

Hvor forunderlig viser Naturen sig ikke i sine Forretninger, at endog den usædvanligste og uordenligste Bygning skal tiene til dens Hensigt, til Livets og Sundhedens Bedligeholdelse.

Jeg vil derfor forlade disse Exempler, og begive mig til at betragte en anden Art af Monstros, som ere de saa kaldte Acephali af det græske *ακεφαλοι*. Disse mangler den øverste Deel af Hierneskallen, og ere næsten de iblant de menneffelige Vanskabninger som oftest forekomme. Jeg har havt Anledning til i min Praxi at see otte af dem; af alle otte er ikkun een eneste født levende til Verden, og denne var det første Barn som Nytaars Morgen blev født paa det Kongelige Accouchementhuus 1774, men levede kun 16 Timer, udøvede kiendelig Begemets Functioner, Følelsen, Respirationen, Circulationen, motum peristalticum &c. De øvrige, som jeg forhen og siden har seet, ere fremkomne døde, nogle ved Bendingen, nogle ogsaa ved Naturens Hielp.

Det er ingen ringe Fordeel for en Fødselshielper, at være vant til at undersøge disse Vanskabninger, siden han derved desto lettere erlanger en Færdighed i at kiende dem i Fødselen, og finder ingen Tvivl ved, forud at bestemme, og desto vissere prognosticere slige vanskabte Fostres Tilstand og Beskaffenhed, naar han forud er vant til at kiende dem. Jeg blev i Maret 1788 kaldet til Hielp af tvende mine Elever, som havde undersøgt en Kone i Barns Nød, og fundet en usædvanlig Deel af Fosteret ligge for, i den øverste Abning af Bækket, som de tilligemed Jordmoderen ikke vare istand til at bestemme. Ved min Ankomst sølte jeg tvende fremstaaende lugelagtige Dele, af Størrelse som tvende Nødder, og bagved dem en blød Hævelse, som havde en haard ujævn Grund, hvortil den var hæftet. Af disse fremstaaende Kugler, den ujævne Deels Beskaffenhed, af Hovedets mindre Størrelse, Ansigtets Verørelse, og Delenes Forhold til hinanden, bestemte jeg efter adskillige foregaaende Erfaringer, at Fosteret var Acephalus, hvilket, da Fødselen var fuldbragt, befandtes overeensstemmende med mit Forudsigende.

Dette Foster befandtes ved næiere anatomisk Undersøgning, ligesom de andre af lige Art, at mangle de brede Been, som udgjør den øverste Deel af Hovedskallen. Den verticale Deel af Pandebenet var adskildt fra Næsen af med en Hinde, ligesom paa andre Fostere, og isteden for at stige opad, løb den horizontal frem, bedækkede os etmoideum, og endte sig paa hver sin Side af Sella Turcica ved Ringerne af osse sphanoideo.

Orbitæ vendte opad i Hovedet i en næsten horizontal Direction, og forvoldte at Dinene stode frem oven i Hovedet ligesom to smaa Kugler.

Ossa parietalia manglede ganske; men Pars squammosa af ossibus temporum fandtes oventil indkrummet imod partem petrosam, og processus zygomaticus var forenet med samme processu af osse jugali.

Ligeledes manglede den bagerste verticale Deel af osse occipitis, men pars condyloidea og processus basilaris var tilligemed foramen occipitale magnum tilstede.

Hele basis cranii havde Mærker af dens sædvalige Ujævnheder, og især stode processus clinoidi af Sella Turcica meget stærk frem; derudover var det let igiennem den bløde Hævelse paa Hovedet at finde den ujævne Grund af Hovedskallen, hvoraf jeg efter flere ligedanne Erfaringer sluttede mig til Fosters Monstrositet.

Ovenpaa basin cranii laae en rødlig blødagtig Deel, adskillet i Klumper, der forestillede Hiernens marvagtige Deel, beklædt med en meget tynd Hinde; rundt omkring samme endtes Hudens Rand paa det Sted hvor de flade Been manglede.

Hiernens marvagtige Deel havde ingen Fasthed, ingen ordentlig Figur, men laae som en hvid grødagtig Masse udstødt over Grunden af Hierneskallen, og sammenblandet med meget Blod. Die- og Drenerverne vare de eneste tydelige Nerver man kunde kiende at udspringe fra samme; og som der ingen Cerebellum eller Medulla oblongata fandtes, aabnede vi Rygraden, for at betragte Medullam spinalem, men fandt med Forundring at den hele Cavitet var heeligiennem ganske tom, uden mindste Tegns af Marv, alene beklædt med en meget tynd rødlig Hinde indvendig. Rygraden selv fandtes ved de underste Lændeben spaltet, og den tynde indvendige Hinde bedækkede alene denne Spalte i Lændebenene, thi Huden fandtes udvendig at mangle paa dette Sted.

Det hele Fosters udvendige Form var for Nesten ordentlig i alle Dele, og af Størrelse som et ordentlig 7 Punds Barn pleier at være, undtagen Ansigtet havde et gammelt Udseende, og formedelt den korte Hals var Fostret med Hagen ligesom nedgroet i Brystet. Munden var meget stor; Tungen tyk, og stod frem imellem Læberne; Næsebenene laae horizontal, og Næseborene vendte fremad.

Bed at igiennemsege andres Observationer, har jeg fundet meget saa Exempler, som stemmer overeens med denne deri, at der foruden Mangel af den ordentlige Hjerne, fandtes slet ingen Medulla Spinalis i de af dem beskrevne Acephalis b). Er Hjernem, efter Physiologernes Formening, tilligemed Nerverne at ansee som Fons Vitæ, som organa nutritionis, hvorledes har da dette Foster, som manglede ei alene den store og lille Hjerne, men endog Rygmarv, bekommet Liv og Styrke til at leve udenfor Moderen, tilligemed saa naturlig en Ferlighed, at det ikke har givet noget andet Varn efter, som, under lige Vilkaar med dette, har havt baade Hjerne og Rygmarv. Jeg maae endnu erindre en Bemærkning, som Hunter og andre Anatomici vil have meddeelt, at i disse Acephalis skal Renes succenturiati mangle, og deraf har man draget den Sætning, at imellem Hjernens og disse Binners Brug maae nødvendig være en Connection, siden disse efter deres Mening fattes alletider hvor Hjernem fattes; men jeg maae tilstaae, at saavel i dette som i flere andre Acephalis, som jeg har anatomeret, har disse Renes succenturiati været tilstæde, og jeg har fremviist dem for mine Tilhørere. Følgelig falder den hele Hypothese bort, som alene er grundet paa specielle Erfaringer.

Naar man i det øvrige betragter den Liighed og Overensstemmelse i Bygningen saavel hos disse, jeg selv har observeret, som og imellem den store Mængde, man finder hist og her hos andre Skribentere, saa kan samme ikke andet end sætte os i den største Forundring, ifald de ere udsprungne af ligedanne Aflingsevner, af ligedanne Spirer eller Sædedyr, som andre Mennesker, hvorledes disse under Udviklingen saa ganske ere forandrede fra den sædvanlige Form, de vilde under andre Omstændigheder have modtaget, hvorved de da havde kommet til at ligne os selv. Enken maatte denne Form være fra deres første Oprindelse dem egen — og hvem veed om den ikke virkelig er det? — eller ved andre Kræfter tilbragt dem under Udviklingen. Sætter vi
det

b) *J* Journal de Medicine Chirurgie Tom. 66. p. 91. Anno 1786 anføres et Exempel paa et Varn, som blev født uden Hjerne og Rygmarv. I samme Journal Tom. 35. Pag. 325 anfører Mr. Dufour et Varn, som manglede den store og lille Hjerne, den aflange Marv og Rygmarven. Man læser i Memoires de l'acad. royal des scienc de Paris: at Mr. Fauvel har 1771 fremviist et Varn, som hverken havde Hjerne, lille Hjerne, eller Rygmarv, og som levede 2 Timer efter Daaben.

det første, saa ere disse Skabninger at ansee som et forskielligt Slags fra andre Mennesker; og sætter vi det sidste, saa standser vor Philosophie ved de mange Anledninger, man let kunde falde til at giette paa, at være Ursag til deres Oprindelse.

Endssigst jeg ikke med nogen Visshed tør angive de skjulte mechaniske Ursager, som ved Modertrompeternes krampagtige Sammentrækninger kunde virke paa Sædedyret i det Dieblig det passerede den trange Wei til og fra Eggestokken; eller som kan lemlæste Sædedyret, og saaledes fortrykke dets Dele, at viffe af dem alene kan tage imod Næring, naar andre vantrives; eller som i eet og det samme Eg kan sammenklemme tvende Sædedyr til at forenes til et Legeme, og derved frembringe alle Slags Vanskabninger eller Fostere uden Arme og Been c), uden Hovedskal og Hierne, eller sammenvorne Børn paa mange besynderlige Maader; saa kan jeg dog heller ikke blindt hen antage den alt for almindelige Mening, som længe har hersket: at Imaginationen alene var Ursagen til Monstrorum Oprindelse.

Med Rette maatte man ansee det menneskelige Kien for heel uhykkelig, isald de Frugtsommeliges forvandrede Imagination kunde have saa stor Indflydelse paa det undfangne Foster, thi hvor saa Mennesker kunde da vente, uden at være vanskabte, at komme til Verden. Hvorledes skulde man og kunde formode, at den Imagination, som var istand til at producere saa utallige Vanskabninger, skulde hos saa forskiellige Mødre findes saa lige og saa overeensstemmende hos dem alle, at den altid og hos saa mange kunde frembringe saa lige og saa overeensstemmende Frugter, som disse Acephali have været, vi her have affandlet.

Anatomien viser, at det menneskelige Legems Dele kan henføres under fire forskiellige Systemer, under det cellulose, fibrose, vasculose og nervose. Det cellulose System, uagtet det vel har sine besynderlige Egenskaber, saa er det dog ikke underkastet Imaginationskraftens Virkninger, eller er istand til paa mindste Maade at forandres af samme. Det vasculose System er vel ikke ganske befriet fra Imaginationens Herredømme, men har dog ingen umiddelbar Connexion med det vasculose, som er i Fosterets Legeme. Det nervose System,

c) Foruden mange Exempler som findes hos Autorerne paa Børn uden Arme og Been, eier jeg selv et Foster af samme Slags.

System, som det eneste ved hvilket Imaginationen skulle ytre sin fulde Kraft, taber sig saasnart det kommer Egget eller Fosterets omgivende Dele nær, og udelukker Fosteret fra al Samqvem og Deeltagelse i Moderens Videnskaber. Hvorledes skal vi da slutte os til Imaginationsvirkningerne paa Fosteret, naar dens udøvende Kraft hverken kan ledes til Fosteret, eller meddeles det ved Moderlegemets cellulose Bygning, ei heller ved Arerernes og Bædskernes umiddelbare Sammenfyldelse, meget mindre ved Nervernes og det fibrose Væsens Forbindelse imellem Moderen og Fosteret, da Moderlagen, som det fornemste Foreningsmiddel, der sammensøger Fosteret til Moderen, aldeles ingen Nerver besidder, og aldeles ingen Connexion har med de Nerver, som udspringe fra Moderens Legeme?

Maae vi da ei med Villighed antage den Sætning, som Physiologernes Erfaringer noksom beviser, at den Communication, som er imellem Fosteret og Moderen i Moders Liv, er saa ringe og saa ufuldkommen, at hverken Circulation eller Nervekraft, eller øvrige Functioner findes eens hos dem, men saa forskjellige, at det som virker meest paa Moderen, har ofte ingen Indflydelse paa Fosteret, ligesom det, der virker paa Fosteret, viser ligesaa selden nogen Indflydelse paa Moderen, hvilket dog nødvendig maatte skee, naar Circulationen og Nervekraften kunde virke fra den ene over til den anden.

Man kunde maaskee indvende, at uagtet der ingen tydelig særskilte Nerver findes i Moderlagen, saa bringer dog de Arer, som Moderlagen er fuld af, Nerver med sig ind i samme. Men disse Arer har efter nøieste anatomisk Kundskab slet ingen umiddelbar Sammenhæng med Arerne af Moderen, og selvgelig kan Nerverne, som ledsager disse Arer, aldeles ikke virke paa Moderens, siden de ingen Samqvem har med hinanden. Hvor følesles er ikke Navlestrengen? Naar den overlippes eller senderives, føles det hverken af Moderen eller Barnet, og dog er den forsynet med Arer, som have deres Nerver, formodentlig mere til at opvække Bevægelsen, end til Følelsen, som ikke bemærkes.

Hvor ofte erfarer man ikke, at Ting som skrækker Moderen, som Moderen imaginerer sig de græseligste følger af, skader aldeles ikke Barnet. Det hændte sig for to Ar siden, at et Menneske, som havde et stort Brok, gik omkring paa Gaden for at bette, og for at bevæge Folk til Medlidenhed,

var

var uforffammet nok for evende frugtsoommelige Koner, som jeg kiendte, at blotte sin Skade og forevise den, hvilket indjog en saadan Skræk hos disse Koner, at de fra den Tid af, i en Tid af 7 Maaneder tænkte ikke paa andet end deres ulykkelige Fostere, som de ventede at sedes med samme ubehagelige Tilfælde; men til Lykke for dem begge, viste Udsaldet Imaginationens uformuende Virkning paa Børnene, som sedtes uden mindste Tegn til nogen Skade.

Jeg veed nok at Imaginationens Virkninger har mange Forsvarere, at man har tillagt den Kraft til at rive Stykker af Legemet, og sætte andre til, at radbrylle Lemmerne paa Fosterne, og sammenføie adskilte Dele, hvoraf Børn med Hareffaar, med sønderbrudte Been, med Plætter og Udvorninger, med Brok og Kattchoveder, og jeg veed ei hvad for flere synderlige Skabninger, der ved Moderens Forestillingskraft, endog hos allerede dannede, og over halvorne Børn, skal være frembragte; men dette veed jeg tillige, at de Nyeres Erfaringer sætter dem saa meget mere i Tvivl, som man deels søger af rigtigere mechaniske Aarsager at forklare deres Forvandlinger, deels ogsaa finder dem sieldnere nu end i forrige Tider, da man var mere lettroende, og mindre bekiendt med Naturen.

Fosteret er altsaa, efter sande anatomiske Grunde, et Væsen, som i Moders Liv er ligesaa forskiellig fra Moderen, som Barnet er fra Ammen, der opføder det; thi Moderen og Barnet lever hver for sig under Svangerskabet sit eget Liv, trives hver for sig paa sin besynderlige Maade, og virker særskilte, uden at den ene tager Deel i den andens Forretninger. Naar Moderen sover, hopper og bevæger Fosteret sig; naar Moderen klæder, danser eller bevæger sig, sover Fosteret roelig, og hviler sig; den svindsottige Moder lider, svækkes og udtæres, imedens Barnet trives og fedmes; og Barnet svækkes, forknuets, vanskabes, naar Moderen trives og befinder sig vel; Moderen lever, naar Barnet hos hende bortdør; og Barnet bortdør i Moders Liv, naattet Moderen lever og befinder sig vel; Moderen underkastes anstikkende Sygdomme, som ikke angriber Barnet; og Barnet underkastes Sygdomme i Moders Liv, som ikke anstikke Moderen.

Troeværdige Auctores fortæller, at Moderen i Svangerskabet har havt Kopper, som ikke har smittet Barnet, og Barnet har havt Kopper i Moders

Liv, som ei har smittet Moderen, der til en anden Tid dog har faaet dem. Jeg saae eengang et Barn fødes paa det Kongelige Accouchementhuus, som over hele Legemet var besat med et Slags Blegner, der lignede fuldkommen de saa kaldte Vandkopper; jeg tog Materie af dem, for at inoculere et andet Barn med, for at see om de vare Kopper eller ei, og disse smittede det inoculerede Barn, og frembragte i meget mindre Mængde ligedanne Plætter, men af mindre Størrelse, og uden at efterlade Ar og synderlig Suppuration i det inoculerede Sted. Jeg har seet Tvillinger med sammenvorne eller rettere med fælleds Moderkage, hvoraf det ene var vanskabt med en Pose nedhængende over Ansigtet; Vandebenene og Dienene manglede, og Hiernen laae for en Deel indelukt eller fremtrykt i denne Pose. Det andet Barn havde sin naturlige Dannelse. Hvorledes har Imaginationen der kunnet ytre sin ulykkelige Virkning igiennem een og den samme Moderkage paa det ene Foster, uden at skade det andet?

Ja hvad skal man sige om Kyllingen i Egget, som ofte findes vanskabt, eller om Æblet paa Træet, som underkastes saa ofte unaturlige Skikkelser, uden at Imaginationen med Rette kan beskyldes for at have havt mindste Deel derudi? Skulde jeg da seile meget, naar jeg nægter Imaginationen denne almindelige Kraft, saa geraader dog denne Feil det menneskelige Kion til større Gavn end til Skade; den ville afsende den rædsomme Frygt hos Frugtsommelige, som ved mindste Skræk eller ubehagelige Syn ængstes og forestiller dem de ulykkeligste Følger paa Barnet, som Skaberens dog har betrygget imod saa utallige Farer, som en alt for levende Indbildningskraft hver Dødsblik maatte forvolde, og som maatte omdanne Menneffet i sin første Oprindelse til lutter Vanskabninger og Vidundre for Verden.

